

Norsk deltagelse i det femte internasjonale polaråret (IPY 2032-2033)

Mandat og organisering

Godkjent 22. august 2025

1. Mål og oppgaver for IPY-komiteén

IPY-komiteén skal utforme et vitenskapelig program for det norske bidraget og er et rådgivende organ for departement, forsknings- og innovasjonsinstitusjonene og for Forskningsrådet.

Mål:

Den nasjonale IPY-komiteén skal bidra med faglig kompetanse til utformingen av et samlet nasjonalt bidrag til IPY5 og bidra i det internasjonale arbeidet. IPY-komiteén skal mobilisere til norske deltagelse og sikre god koordinering av det norske bidraget til IPY, både nasjonalt og internasjonalt.

Oppgaver:

- Utarbeide en faglig plan, etablere og starte opp det norske bidrag til IPY5
- Rådgi departementene, forsknings- og innovasjonsinstitusjonene og Forskningsrådet
- Bidra til effektiv implementering, samordning og koordinering
- Bidra til å sikre resultater, formidling og etterlivet av IPY5
- Stimulere norske institusjoners deltakelse
- Være inkluderende mht. deltakelse og tematikk
- Komiteén kan utnevne ekspert- og arbeidsgrupper ved behov
- Komiteén har kontakt med relevante departementer, i samråd med sekretariatet

Sammensetning:

- Komiteén ledes av Norsk Polarinstitutt
- Komiteén skal i tillegg bestå av 8-10 representanter fra forskningsledelsen ved sentrale norske polarforskningsinstitusjoner, inkludert én ung forsker. En vararepresentant oppnevnes for hvert komitémedlem.
- Andre institusjoner vil utgjøre en referansegruppe for regelmessig konsultasjon og innspill. Her vil det også inngå representanter fra norsk miljø- og polarforvaltning, urfolk og næringsliv med polarforskningsportefølje.

Oppnevning og virkeperiode: komitémedlemmer oppnevnes

- etter åpne innspill med nominering av representanter
- av oppdragsgivende departement etter felles forslag fra Forskningsrådet og Norsk Polarinstitutt
- starter sitt arbeid fra og med januar 2026
- i en fireårs-periode (2026-2029)
- og videreføres for perioden 2030-2034 med nye komitémedlemmer, samt to komitémedlemmer som re-oppnevnes for god videreføring i prosess

2. Organisering og styring av et nasjonalt IPY-sekretariat

Det nasjonale sekretariatet for IPY-satsingen har ansvar for nasjonal koordinering og fremdrift. Forskningsrådet har ansvaret for sekretariatet.

Mål:

Sekretariatet vil forberede og følge opp IPY-komiteéns saker og sørge for god involvering, transparens og muligheter for å gi innspill også fra det norske polarforskningsmiljøet for øvrig.

Oppgaver:

- Sekretariat for nasjonal koordinering
- Oppfølging mot det internasjonale IPY-sekretariatet
- Holde komiteen orientert om det internasjonale IPY- arbeidet
- Sekretariat for IPY-komiteén og referansegruppen
- Daglig drift og planlegging
- Utarbeide årlige fremdrifts- og handlingsplaner, samt årsrapporter
- Jevnlig oppdatere en medie- og formidlingsplan
- Forberede nasjonale møteplasser og aktiviteter
- Fremme nasjonale satsinger for finansiering og internasjonalt samarbeid
- Sekretariatet har dialog med departementene, i samråd med komiteén

Etablering og virkeperiode: Sekretariatet etableres

- fra 2026 ifølge tildelingsbrev fra oppdragsgivende departement
- av Forskningsrådet for en 10-årsperiode
- spesielt tungt i den intensive fasen av polaråret i 2032-2033
- og avsluttes etter gjennomføring av en sluttkonferanse, tentativt i 2035

3. Arbeidsform for IPY-komité og -sekretariat

IPY- sekretariat vil innkalle til regelmessige møter med IPY-komiteén og forberede saker og agenda for møtene i samarbeid med IPY-komiteéns leder. Tilsvarende vil sekretariatet oppsummere fra møtene og holde komiteén oppdatert om nasjonale og internasjonale aktiviteter. IPY-komiteéns medlemmer skal på sin side informere om relevante nasjonale og internasjonale planer og initiativer der de er involvert.

Det utarbeides en møteplan for arbeidet. Referansegruppen skal regelmessig konsulteres og gis muligheter for innspill. Mobilisering vil gjøres gjennom nasjonale møter, workshops og aktiviteter for å sikre transparens, forankring og involvering av hele polarforskningsmiljøet, samt beslutningstagere og befolkningen for øvrig.

IPY-sekretariatet og -komiteén er uavhengig av Forskningsrådets investeringer. IPY-komiteén og sekretariatet forvalter ikke egne midler og foretar heller ikke utlysninger eller tildelinger til prosjekter. Nasjonale ekspertgrupper for samordning og koordinering (for data, observasjoner, logistikk, formidling etc.) nedsettes ved behov.